

slušných orgánů pro ostrovy schválena těmi čtrnácti obcí dotčených provincií, a to nejméně většinou oprávněných voličů každé jednotlivé provincie a jestliže tato iniciativa je potvrzena v referendu absolutní většinou voličů v každé provincii v souladu se zákonem.

(2) Jestliže byly splněny podmínky uvedené v předchozím odstavci, použije se tento postup pro vypracování autonomního statutu:

1. Vláda svolá všechny poslance a senátory zvolené ve volebních obvodech území, které usiluje o autonomii, aby se konstitovali do shromáždění, jehož jediným úkolem je vypracovat návrh statutu autonomie. Toto shromáždění musí statut schválit absolutní většinou svých členů.
2. Po schválení návrhu statutu autonomie shromážděním členů parlamentu se tento návrh předá ústavnímu výboru Kongresu, který jej během dvou měsíců za účasti a pomoci delegace navrhujícího shromáždění přezkoumá, aby ve vzájemné shodě určil jeho konečné znění.
3. Je-li dosaženo této shody, předloží se odpovídající text voličům v provinciích, náležejících k území, pro které je statut navržen, aby se vyjádřili lidovým hlasováním.
4. Byl-li návrh statutu ve všech provinciích schválen většinou odevzdaných planých hlasů, předá se do Cortes Generales. Plénium každé z obou komor rozhodne o přijetí nebo odmítnutí textu. Byl-li statut přijat, král jej potvrdí a vyhlásí jako zákon.
5. Neměli-li dosaženo shody uvedené v odstavci 2, předloží se návrh statutu Cortes Generales jako návrh zákona. Text, schválený parlamentem se předloží voličům provincií na území, jehož se týká návrh statutu k lidovému hlasování. V případě, že je návrh schválen většinou odevzdaných planých hlasů v každé provincii, vyhlásí se statut podle ustanovení předchozího odstavce.
- (3) Odmítnutí návrhu statutu autonomie jednou nebo více provinciemi v případech, uvedených pod čísly 4 a 5 předchozího odstavce, nevylučuje zřízení plánovaného autonomního společenství zbyvajících provinciemi. Děje se to způsobem, který upraví organický zákon, uvedený v odstavci 1 tohoto článku.

Čl. 152.

(1) Ve statutech, schválených podle předchozího článku se opírá institucionální autonomní organizace o zákonodárné shromáždění, zvolené podle systému poměrného zastoupení, které však zajišťuje také zastoupení různých územních částí, dále se opírá o vládní radu s výkonnými a správními funkcemi a o předsedu, kterého volí shromáždění ze svých členů a jehož jmenuje

král. Předsedovi přísluší řízení vládní rady, nejvyšší reprezentace daného autonomního společenství a zastoupení státu v jeho rámci. Předseda a členové vládní rady jsou politicky odpovědní vůči Shromáždění.

Nejvyšší soudní dvůr je s výjimkou soudnicví příslušejícího k nejvyššímu soudu nejvyšší soudní instancí na území autonomního společenství. Ve statutech autonomních společenství mohou být uvedeny podmínky a formy účasti společenství na úpravě územní soudní organizace, a to v souladu s organickým zákonem o soudní moci a v rámci jednoty a nezávislosti soudní moci. S výjimkou ustanovení článku 123 končí procesní instance u soudních orgánů, které se nacházejí v tom autonomním společenství, v němž se nalézá také orgán, příslušný v první instanci.

(2) Po schválení a vyhlášení příslušných statutů, lze tyto změnit pouze způsobem, který je v nich uveden a lidovým hlasováním, jehož se mohou účastnit všichni voliči.

(3) Spojením sousedních obcí mohou statuty vytvářet vlastní územní kraje s plnou právní subjektivitou.

Čl. 153.

Kontrola činnosti orgánů autonomních společenství se vykonává:

- a) prostřednictvím Ústavního soudu pokud jde o ústavnost normativních ustanovení se silou zákona;
- b) prostřednictvím vlády po sdělení stanoviska Státní rady, a to s ohledem na výkon funkcí, přenesených podle odstavce 2 článku 150;
- c) prostřednictvím správního soudnictví ve věci autonomní správy a jejich předpisů;
- d) prostřednictvím Účenního dvora ve věcech hospodářství a rozpočtu.

Čl. 154.

Pověřencem jmenovaný vládou řídí státní správu na území autonomního společenství a koordinuje ji v případech potřeby se správou společenství.

Čl. 155.

(1) Jestliže autonomní společenství neplní povinnosti, uložené mu ústavou nebo ostatními zákony anebo jedná-li tak, že jeho chování je vážným porušením obecných zájmů Španělska, může vláda po předchozí výzvě předsedovi autonomního společenství a v případě nerespektování této výzvy přijmout – se schválením absolutní většiny senátu – potřebná opatření, aby přiměla společenství k nucenému splnění těchto povinností nebo aby uvedený obecný zájem chránila.

(2) K provedení opatření podle odstavce 1 může vláda udělovat všem úředním autonomním společenstvím pokyny.

Čl. 156.

(1) Autonomní společenství požívají v souladu se zásadami koordinace se státní finanční správou a zásadami solidarity všech Španělů, finanční autonomie pro rozvoj a pro výkon svých pravomocí.

(2) Autonomní společenství mohou v souladu se zákony a statuty jednat z pověření státu anebo v součinnosti s ním při stanovení a výběru státních daní.

Čl. 157.

(1) Finanční prostředky autonomních společenství tvoří:

- a) daně, jež jim byly zcela nebo zčásti přenechány státem; přirážky ke státním daním a ostatní podíly na státních příjmech;
- b) vlastní daně, poplatky a zvláštní dávky;
- c) převody z mezituzemního vyrovnávacího fondu a jiných příspěvků ze státního rozpočtu;
- d) výřezky z vlastního majetku a soukromoprávní příjmy;
- e) příjmy z úvěrů.

(2) Autonomní společenství nesmějí v žádném případě přijmout taková daňová opatření, jež se vztahují na majetek, nacházející se mimo její území anebo jež omezují svobodný pohyb zboží a služeb.

(3) Organický zákon může upravit výkon finančních pravomocí, vypočetných ve výše uvedeném odstavci 1, pravidla pro řešení možných konfliktů a různé způsoby finanční spolupráce mezi autonomními společenstvími a státem.

Čl. 158.

(1) Státní rozpočet může obsahovat přiměřeně k rozsahu služeb a činnosti převzatých od státu autonomními společenstvími příspěvky autonomním společenstvím, jakož i příspěvky na zajištění minimální potřebné úrovně základních veřejných služeb na celém španělském území.

(2) Za účelem vyrovnávání hospodářské nerovnováhy jednotlivých území a pro efektivní uskutečňování principu solidarity se vynaví vyrovnávací kompenzační fond, jehož prostředky rozdělí Cortes Generales mezi autonomní společenství a případně i provincie.

TÍTULO IX
Ústavní soud

Čl. 159.

(1) Ústavní soud se skládá ze dvanácti členů, jmenovaných králem. Čtyři navrhuje Kongres třipětinoovou většinou svých členů, čtyři Senát stejnou většinou, dva vláda a dva Generální soudní rada.

(2) Členové Ústavního soudu musí být vybráni ze soudců a státních zástupců, univerzitních profesorů, státních úředníků a advokátů. Všichni musí být uznávanými kompetenčními právníky s více než patnáctiletou zkušeností při výkonu svých povolání.

(3) Členové Ústavního soudu jsou jmenováni na devět let a každé tři roky dochází k obnově jedné třetiny.

(4) Členství v Ústavním soudu je neslučitelné s jakýmkoli reprezentativním mandátem, s politickým nebo správním úřadem, s uskutečňováním řídicí funkce v některé politické straně anebo v odborech anebo se zaměstňáním u takových organizací; s výkonem povolání soudce nebo státního zástupce a s každou činností, spočívající ve výkonu povolání nebo živnosti. Kromě toho podléhají členové Ústavního soudu předpisům o neslučitelnosti, platným pro celé soudnictví.

(5) Členové Ústavního soudu jsou při výkonu svého mandátu nezávislí a jsou nesesaditelní.

Čl. 160.

Předsedu Ústavního soudu jmenuje král na dobu tří let na návrh pléna, které jej zvolilo ze svých členů.

Čl. 161.

(1) Ústavní soud má působnost na celém výsosném území Španělska a má rozhodovací pravomoc v těchto případech:

- a) žaloby na základě tvrzení, že zákony anebo právní normy se silou zákona odporují ústavě. Prohlášení protiusavnosti právní normy se silou zákona, jež byla předmetem výkladu prosthednictvím soudů, je pro ně závazné také, jestliže rozsudek nebo rozsudky, které na jejím základě vydaly, neztrácejí právní účinnost;
- b) ústavní stížnosti proti porušení práv a svobod, obsažených v čl. 53 odstavce 2 této ústavy, a to v případech a ve formách, které určí zákon;
- c) kompetenční konflikty mezi orgány státu a autonomních společenství anebo mezi těmito posledními navzájem;

d) ve všech ostatních věcech, které ústava nebo organický zákon tomuto soudu svěří.

(2) Vláda může před Ústavním soudem napadnout ustanovení a usnesení, jež byla přijata orgány autonomních společenství. Stane-li se tak, dochází k přeušení aplikace dotčených ustanovení nebo dotčeného usnesení. Soud však musí během pěti měsíců tato buď potvrdit anebo konečně zrušit.

Čl. 162.

(1) Oprávnění jsou:

a) k předložení žaloby, týkající se protústavnosti norem, ministerský předseda, Obhájce lidu, padesát poslanců, padesát senátorů, kolegiální výkonné orgány autonomních společenství a případně jejich shromáždění;

b) k předložení ústavní stížnosti všechny fyzické nebo právnické osoby, které uplatňují legitimní zájem, jakož i Obhájce lidu a Státní zástupitelství.

(2) Ve všech ostatních případech určí organický zákon orgány a osoby oprávněné k podání návrhu.

Čl. 163.

Dospěje-li soudní orgán během řízení k názoru, že právní norma se silou zákona, kterou má v daném případě aplikovat, a od níž je odvislý platný výrok rozsudku, může být protústavní, předloží tuto otázku Ústavnímu soudu v souladu s podmínkami, ve formě a s účinky, stanovenými zákonem. Tím však nedocílí k zastavení řízení v daném případě.

Čl. 164.

(1) Rozsudky Ústavního soudu se uveřejňují spolu s případným odlišným míněním ve Šbírce zákonů (Boletín Oficial del Estado). Jejich účinnost počíná dnem po jejich uveřejnění; odvolání proti nim je nepřipustné. Rozsudky, které zjišťují protústavnost zákona nebo normy se silou zákona, jakož i protústavnost těch norem, jež se neomezují na otázku zjištění subjektivního práva, mají obecnou závaznost.

(2) Pokud rozsudek nestanoví nic jiného, podřízí si zákon svou platnost v té části, jež nebyla označena za protústavní.

Čl. 165.

Organický zákon upraví činnost Ústavního soudu, postavení jeho členů, řízení před tímto soudem a předpoklady pro vzneseň žaloby.

TTTUL X

Změna ústavy

Čl. 166.

Právo navrhnout změnu ústavy upravují ustanovení čl. 87, odstavec 1 a 2.

Čl. 167.

(1) Návrhy na změnu ústavy musí být schváleny třípětinovou většinou členů každé z obou komor. Nedosáhne-li se shody mezi oběma komorami, pokud si se jí dosáhnou výbor, vytvořený rovným dílem z poslanců a senátorů, který předloží text o němž Kongres a Senát rozhodnou.

(2) Není-li přijata změna ústavy v řízení podle odstavce 1, může Kongres přijmout změnu dvoutřetinovou většinou, jestliže Senát, text schválil absolutní většinou.

(3) Po přijetí ústavní změny v Cortes Generales je tato předložena ke schválení lidovému hlasování, jestliže během pannaáci dnů po schválení změny parlamentem předloží takový návrh desetiina členů některé z obou komor.

Čl. 168.

(1) V případě celkové revize ústavy nebo ústavní změny, jež se vztahuje na úvodní ustanovení, kapitolu 2 oddíl 1 titulu I nebo na titul II, musí být změna přijata zásadně dvoutřetinovou většinou obou komor; Cortes Generales se ihned rozpouštějí.

(2) Nově zvolené komory musí toto usnesení potvrdit a projednat nový text ústavy, který musí být schválen dvoutřetinovou většinou obou komor.

(3) Po přijetí ústavní změny v Cortes Generales je tato předložena ke schválení lidovému hlasování.

Čl. 169.

Návrhy na změnu ústavy jsou v době války nebo během trvání poměří uvedených v článku 116 nepřipustné.

Dodatečné ustanovení

I. Ústava chrání a cí historická práva územních výsad.

Obecné přízpusobení zřízení systému těchto výsadních zvyklostí se uskuteční v rámci ústavy a autonomních statutů.

II. Prohlášení plnoletosti, obsažené v čl. 12 této ústavy se netýká případů chráněných v soukromoprávní oblasti právy výsadních zvyklostí.

III. Změna finančního a daňového systému Kanárského souostroví předpo-

kládá předcházející zprávu autonomních společenství anebo případně provizorního samosprávného orgánu.

- IV. V autonomních společenstvích, v nichž je více než jeden vyšší zemský soud, mohou příslušné statuty autonomie ponechat existující soudy a v souladu s předpisy organického zákona o soudní moci a při dodržení zásady jednoty a nezávislosti soudní moci upravit rozdělení kompetencí.

Přechodná ustanovení

- I. V oblastech s provizorním autonomním statutem mohou nejvyšší kolegiální orgány rozhodnutím, které bylo přijato absolutní většinou jejich členů, iniciativu přiznanou v článku 143 odstavec 2 provinciálním radám nebo orgánům, příslušným pro ostrovy, převzít do vlastních rukou.

- II. Oblasti, ve kterých návrhy statutu autonomie v minulosti schválilo lidové hlasování a které v době vyhlášení této ústavy mají provizorní statut autonomie, mohou neprodleně postupovat způsobem, uvedeným v článku 148 odstavec 2, jestliže to jejich nejvyšší preautonomní orgány schválí absolutní většinou. Vláda musí být současně o tom informována. Návrh statutu autonomie se vypracuje podle ustanovení článku 151 čs. 2 na výzvu preautonomního orgánu.

- III. Zahájení jednání ke zřízení autonomie z iniciativy místních celků nebo jejich členů, upravené v článku 143 odstavec 2, se odkládá až do konání prvních místních voleb po účinnosti ústavy.

- IV. (1) V případě Navarra a pokud jde o její začlenění do Generální rady Baskicka nebo do autonomního statutu Basků, který ji nahrazuje, přislouží iniciativa, na rozdíl od ustanovení článku 143 ústavy, příslušnému orgánu „Foral“, který rozhodne většinovým usnesením svých členů. K platnosti této iniciativy je třeba schválení rozhodnutí příslušného „Foralu“ lidovým hlasováním, provedeným za tímto účelem, přičemž se vyžaduje většina odevzdaných platných hlasů.

- (2) Nežli tato iniciativa úspěšná, lze ji opakovat pouze v jiném volebním období příslušného „Foralu“ a vždy pouze po uplynutí minimální doby uvedené v článku 143.

- V. Města Ceuta a Melilla se mohou ustavit jako autonomní společenství, unesou-li se na tom příslušné městské rady absolutní většinou svých členů a jestliže to v souladu s ustanovením článku 144 schválí Cortes Generales organickým zákonem.

- VI. Bude-li ústavnímu výboru Kongresu předloženo více návrhů statutu, pak se tyto projednávají v pořadí, v němž byly předloženy. Lhůta dvou měsíců, stanovená v článku 151 začíná okamžikem, kdy výbor ukončil poradu o návrhu nebo o postupně předkládaných návrzích.

- VII. Provizorní samosprávné orgány se rozpouštějí v těchto případech:

- a) po ustavení orgánů, uvedených v autonomních statutech, schválených podle této ústavy;
- b) v případě, že iniciativa zahájení procesu ke zřízení autonomie nebyla úspěšná, protože nebyly splněny podmínky článku 143;
- c) jestliže orgán nevykonával přechodnými ustanoveními mu svěřená práva dítěte, než ve lhůtě tří let.

- VIII. (1) Komory, které schválily tuto ústavu, přejímají od počátku její účinnosti funkce a kompetence, jež tato ústava svěřuje Kongresu a Senátu; jejich mandát však zásadně nelze prodloužit na dobu po 15. červenci 1981.

- (2) Pokud jde o ustanovení obsažená v článku 99, je vyhlášení ústavy ústavním předpokladem jejich použití. Za tímto účelem počíná jejím vyhlášením běžet lhůta 30 dnů, pro aplikaci ustanovení jmenovaného článku.

- Během této lhůty může současný ministerský předseda, který přejímá funkce a kompetence, svěřené touto ústavou jeho úřadu, buď použít oprávnění, které mu přísluší podle článku 115 anebo svou demisi přivodit použitím ustanovení článku 99; v tomto posledním případě se nachází v situaci, uvedené v článku 101 odstavec 2.

- (3) V případě rozpuštění podle článku 115 a jestliže ustanovení článku 68 a 69 nebyla provedena, platí pro volby dítěte platná úprava. Jediné změny se týkají nevolitelnosti a neslucitelnosti, dále přímého použití ustanovení článku 70, konce odstavce 1 b), jakož i ustanovení o velké hranici pro volební právo a úprav obsažených v článku 69 odstavec 3.

- IX. Tři roky po první volbě členů Ústavního soudu se určí skupina čtyř členů zvolených stejným způsobem, již bude losováním určeno odstoupit, nacež budou jejich místa nově obsazena. Pouze pro tento účel se pokládají za skupinu zvolenou stejným způsobem dva členové jmenovaní na návrh vlády a dva na návrh Generální soudní rady. Po dalších třech letech bude tato procedura použita u těch z obou skupin, kteří nebyli vylosováni. Od té doby je třeba se řídit předpisy článku 159 odstavec 3.

Zrušovací ustanovení

(1) Zákon 1/1977 ze 4. ledna o politické reformě je zrušen; a právě tak se ruší, pokud k tomu již nedošlo zmíněným zákonem, zákon o zásadách národního hnutí ze 17. května 1958, Charta Španělů ze 17. července 1945, Charta práce z 9. března 1938, zákon o ustavení Cortes ze 17. července 1942, jakož i zákon o nástupnictví ve vedení státu z 26. července 1947, které byly pozměněny zákonem o organizaci státu z 10. ledna 1967, který je zrušen stejně jako zákon o národním referendu z 22. října 1945.

(2) Pokud zákon z 25. října 1839 dosud platí, je s konečnou platností zrušen pro provincie Alava, Gipuzcoa a Vizcaya.

Rovněž je s konečnou platností zrušen zákon z 21. července 1876.

(3) Také veškerá opatření, jež jsou v rozporu s předpisy této ústavy, jsou zrušena.

ZÁVĚREČNĚ USTANOVENÍ

Tato ústava vstupuje v účinnost dnem uveřejnění ve Šbírce zákonů. Je uveřejněna také v ostatních jazycích Španělska.

ÚSTAVA KRÁLOVSTVÍ ŠVÉDSKA

(stav k 1. 2. 2003)

Kapitola 1 – Základní principy ústavy

Čl. 1.

Všechna veřejná moc ve Švédsku pochází z lidu.

Švédská demokracie je založena na svobodné tvorbě názoru a všeobecném a rovném volebním právu a je vykonávána reprezentativní a parlamentní formou vlády a místní samosprávou.

Veřejná moc je vykonávána v souladu se zákony.

Čl. 2.

Veřejná moc je vykonávána s ohledem na rovnost všech lidí a s ohledem na svobodu a důstojnost jednotlivce.

Osobní, ekonomický a kulturní blahobyt jednotlivce je základním cílem konání společnosti. Zvláště je společensví povinnou zajišťovat právo na práci, ubytování a vzdělání a podporovat sociální péči a zabezpečení, stejně jako příznivé životní prostředí.

Veřejná správa podporuje demokracii, která je mírou všech aktivit společnosti. Společensví zaručuje rovná práva mužům a ženám a chrání soukromý život a rodinu jednotlivce.

Možnosti etnických, jazykových a náboženských menšin uchovávat a rozvíjet vlastní kulturní a společenský život by měly být podporovány.

Čl. 3.

Ústava, zákon o nástupnictví k trůnu, zákon o svobodě tisku a základní zákon o svobodě projevu jsou základními zákony království Švédska.

Čl. 4.

Riksdag je nejdůležitější reprezentant lidu.

Riksdag přijímá zákony, rozhoduje o daních a určuje, jak mají být užívány veřejné finanční prostředky. Riksdag kontroluje vládu a správu země.

Čl. 5.

Král nebo královna, který usedl, v souladu se zákonem o nástupnictví trůnu, na trůn, je hlavou státu.